

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum actus matrimonij sit licitus? 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

tio quemlibet obligat, quia naturales perfectiones omnibus sunt communes. Alio modo, inclinatur ad aliquid quod est necessarium ad perfectionem multitudinis: & cum multa sint huiusmodi, quorum vnum impedit aliud, ex tali inclinatione non obligatur quilibet homo per modum præcepti: alias quilibet homo obligaretur ad agriculturam & ædificatoriam, & ad huiusmodi officia, quæ sunt necessaria communitati humanæ. Sed inclinationi naturæ satisficit, cum per diuersos diuersa de prædictis complentur. Cum ergo ad perfectionem humanæ multitudinis sit necessarium aliquos cõtemplatiuæ vitæ inferuire, quæ maxime per matrimonium impeditur: inclinatio naturæ ad matrimonium non obligat per modum præcepti, etiam secundum Philosophos. Vnde Theophrastus probat, quòd sapienti non expedit nubere.

id ex illo refert

Hier. li. 1

cont. Iouianum,

in fo. 2.

ante finē

lib. to. 2.

† in cor.

huius ar.

* in hoc

art.

† in corp.

art.

Al. con-

tingit.

Ad primum ergo dicendum, quòd præceptum illud non est reuocatum, nec tamen obligat vnumquemque, ratione iam dicta †: nisi illo tempore quo prædicta citas hominum exigebat, vt quilibet generationi careret.

Ad secundum, & tertium patet solutio ex dictis. Ad quartum dicendum, quòd natura humana communiter ad diuersa officia & actus inclinatur, vt dictum est †. Sed quia est diuersimode in diuersis, secundum quod indiuiduatur in hoc vel in illo, vnum magis inclinatur ad vnum illorum officiorum, & aliud magis ad aliud; ex diuersitate complexionum diuersorum indiuiduorum. Et ex hac diuersitate simul cum diuina prouidentia, quæ omnia moderatur*, conuenit cuius vnus eligat vnum officium, vt agriculturam: alius aliud. Et sic etiam contingit quòd quidam eligant matrimonialem vitam, & quidam contemplatiuam. Vnde nullum periculum imminet.

ARTIC. III.

Vtrum actus matrimonij sit licitus?

172

AD tertium sic proceditur. Videtur, quòd actus matrimonialis semper sit peccatum. Dicitur enim

quum 1. Cor. 7. Qui nubunt, sicut tamquam non nubentes. Sed non nubentes non * habent actum matrimonialem. Ergo etiam nubentes peccant in actu illo.

¶ 2 Præterea, Isa. 59. Iniquitates vestrae diuiserunt inter vos & Deum vestrum. Sed actus matrimonialis diuidit hominem à Deo: unde Exod. 19. præcipitur populo, qui debebat Deum videre, quod non accedere ad vxores suas. Et Hieron. † dicit, quod in actu matrimoniali Spiritus sanctus prophetarum, creda non tangit. Ergo est iniquitas.

¶ 3 Præterea, Illud quod secundum se est turpe, nullo modo potest bene fieri. Sed actus matrimonialis semper habet concupiscentiam adiunctam, quæ semper turpis est. Ergo semper est peccatum.

¶ 4 Præterea, Nihil excusatur nisi peccatum. Sed actus matrimonialis indiget excusari per bona matrimonij, vt Magister dicit *. Ergo est peccatum.

¶ 5 Præterea, De similibus specie idem est iudicium. Sed concubitus matrimonialis est eiusdem speciei cum actu adulterij: quia ad idem terminatur, scilicet ad speciem humanam. Ergo cum actus adulterij sit peccatum, & actus matrimonij similiter.

¶ 6 Præterea, Superfluitas in passionibus corrumpit virtutem. Sed semper in actu matrimoniali est superfluitas delectationis, adeo vt absorbeat rationem, quæ est principale hominis bonum: unde Philosophus dicit in 7. Ethic. * quod impossibile est hominem aliquem in ipsa intelligere. Ergo actus matrimonialis semper est peccatum.

SED contra, 1. Corinth. 7. dicitur, Si nupserit vir, non peccauit. Et 1. Tim. 5. Volo iuniores nubere, vt procreent filios. Sed procreatio filiorum non potest esse sine carnali coniunctione. Ergo actus matrimonialis non est peccatum, alias Apostolus non voluisset illud.

Præterea, Nullum peccatum est in præcepto. Sed actus matrimonialis est in præcepto, 1. Cor. 7. Vxori debitum reddat. Ergo non est peccatum.

Supplementum. Z R E-

Al. ex: cent.

in epist. de monogamia à med. illi⁹ to. 1.

li. 4. sent. d. 31. §. F.

lib. 7. eth. c. 11. circa fin.

* Al. fieri.

RESPONDEO dicendum, quòd supposito quòd natura corporalis sit à Deo, bona instituta: impossibile est dicere, quòd ea quæ pertinent ad conseruationem naturæ corporalis, & ad quæ natura inclinatur, sint vniuersaliter mala. Et ideò cum inclinatio sit naturæ ad proles procreationem, per quam natura speciei conseruatur: impossibile est dicere, quòd actus quo procreatur proles, sit vniuersaliter illicitus, nisi in eo medium virtutis inueniri non possit: nisi potestur, secundum quorundam insaniam, quòd res corruptibiles creatæ sunt à malo Deo: ex quo forte detrahetur illa opinio quæ in littera tangitur, & ideò est pessima hæresis.

Ad primum ergo dicendum, quòd Apostolus in illis verbis non prohibuit matrimonij actum: sed nec rerum possessionem, cum dixit, Qui vtuntur mundo, sint quasi non vtentes; sed in vtroque institutionem prohibuit: quòd patet ex ipso modo locuti di. Non enim dixit, sint non vtentes, vel non habentes: sed, quasi non vtentes, vel non habentes.

Ad secundum dicendum, quòd Deo coniungitur & secundum habitum gratiæ, & secundum actum contemplationis & amoris. Quòd ergo primam coniunctionem separat, semper est peccatum, non semper autem quòd secundam: quia aliqua occupatio licita circa res inferiores animum distrahit, vt actus Deo coniungi non sit idoneus: & hoc præcipue accidit in carnali coniunctione, in qua derelinquitur propter delectationem inensam. Et propter hoc illis quibus competit diuina contemplari, aut de tractare, indicitur pro tempore illo abstinentia à vxoribus. Et secundum hoc etiam dicitur, quòd Spiritus sanctus, quantum ad actum reuelationis creatorum, non tangebatur mentes Prophetarum nisi vsu matrimonij.

Ad tertium dicendum, quòd turpitudine illa concupiscenciæ, quæ actum matrimonialem semper committitur, non est turpitudine culpæ, sed peccati, ex pro-

terto primo proueniens; vt scilicet inferiores vires, & membra corporis, rationi non obediunt. Et propter hoc ratio non sequitur.

Ad quartum dicendum, quod illud proprie excusari dicitur, quod aliquam similitudinem mali habet, & tamen non est malum, vel non tantum quantum apparet: quia quædam excusantur a toto, quædam a tanto. Et quia actus matrimonialis, propter corruptionem concupiscentiæ, habet similitudinem actus inordinati: ideo per bona matrimonij excusatur a toto, vt non sit peccatum.

Ad quintum dicendum, quod quamuis sint idem speciei naturæ, tamen differunt in specie moris, quam vna circumstantia variat, scilicet accedere ad suam vel non suam: sicut etiam occidere hominem per violentiam vel per iustitiam, facit diuersam speciem moris, quamuis sit vna species naturæ; & tamen vnum est licitum, aliud illicitum.

Ad sextum dicendum, quod superfluitas passionis, qua virtutem corrumpit, non solum impedit rationis actum: sed etiam tollit rationis ordinem. Quod non facit delectationis intensio in actu matrimoniali: quia est tunc non ordinatur homo, tamen est a ratione præordinatus.

ARTIC. I V.

Utrum actus matrimonij sit meritorius?

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod actus matrimonialis non sit meritorius. Chrysof. 1° dicit super Matth. Matrimonium etsi videntibus penam non inferat, mercedem tamen non præstat. Sed meritum respectu mercedis dicitur. Ergo actus matrimonialis non est meritorius.

¶ 2° Præterea, Illud quod est meritorium dimittitur, non est laudabile. Sed laudabilis est virginitas, per quam matrimonium dimittitur. Ergo matrimonialis actus non est meritorius.

¶ 3° Præterea, Qui vitur indulgentia sibi facta, beneficio recepto vitur. Sed ex hoc, quod alicui

Z a præ-

173

Tho. ubi
sup ar. 4.
* hom. 1.
in opere
imperfe-
cto, super
illud, Cui
esset de-
sponsata
10. 20.